
2016-14-RE

CAUSA 2016-14-RE

(Robert Ribes c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 172-2016. Recurs d'empara

Aute del 6 de juliol del 2016

BOPA núm. 42, del 20 de juliol del 2016

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional

Atès el recurs d'empara presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 19 d'abril del 2016, per la representació processal del Sr. Francesc Robert Ribes, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 24 de març del 2016, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia;

Atès que la representació processal del Sr. Francesc Robert Ribes al·lega una vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, en els seus vessants dels drets al recurs, a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa produïda en el decurs de l'execució de la Comissió rogatòria internacional CRI 3600147/2014;

Atès que la representació processal del Sr. Francesc Robert Ribes demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada declarant infringits els drets continguts a l'article 10 esmentat, que anul·li l'aute objecte de recurs, així com les actuacions seguides que han concernit el Sr. Francesc Robert Ribes, que anul·li igualment tot el procediment des de la citació fins a l'execució del testimoniatge del recurrent, així com la comissió rogatòria internacional (CRI) d'autores des de la seva recepció fins a tota la seva execució pel que fa a la seva persona, i, en el supòsit que s'acordi tornar a executar la CRI conforme a dret i novament s'emplaci a declarar com a testimoni al Sr. Francesc Robert Ribes, que s'ordini a la jurisdicció ordinària competent que se li notifiquin prèviament totes les decisions judicials andorranes o espanyoles que portin causa i justifiquin la seva execució;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 9 de maig del 2016;

Vistos els escrits presentats en temps i forma per la representació processal del Sr. Francesc Robert

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau.

Antecedents

Primer

En el marc d'un procés endegat per l'Audiència Nacional d'Espanya contra els Srs. Jordi Pujol Ferrusola i Mercè Gironés Riera, imputats en un afer de blanqueig de diners, la batlle de la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia va citar a comparèixer com a testimoni el Sr. Francesc Robert Ribes en execució de la comissió rogatòria internacional 3600147/2014 emesa el 20 de novembre del 2015 pel Jutjat Central d'Instrucció núm. 5 de l'Audiència Nacional de Madrid.

Segon

La declaració del Sr. Francesc Robert Ribes com a testimoni es va dur a terme el 5 de febrer del 2016, es va enregistrar en vídeo i es va realitzar sota secret de sumari, d'acord amb els termes de la comissió rogatòria internacional.

Tercer

Mitjançant una decisió de l'11 de febrer del 2016, la Batllia va aixecar el secret de sumari i va trametre una còpia d'aquesta declaració al testimoni, la qual va ser notificada igualment als imputats de la causa i al Ministeri Fiscal.

Quart

El 29 de febrer del 2016, el Sr. Francesc Robert Ribes va interposar davant la Batllia un incident de nul·litat d'actuacions contra l'execució de la CRI 3600147/2014 demanant la nul·litat de la seva declaració, aduint que no havia estat presa en les formes exigides per la Llei, i, en particular, que no havia tingut coneixement de les decisions judicials relatives al secret del sumari, als pactes entre les autoritats andorrana i espanyola sobre el contingut dels interrogatoris i que, per consegüent, el desenvolupament de la seva declaració s'havia dut a terme amb la vulneració dels drets al recurs, a l'accés a la justícia, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i al principi de bona fe processal.

Cinquè

Mitjançant un aute del 24 de març del 2016, notificat el 29 de març següent, la batlle instructora va desestimar íntegrament aquest incident de nul·litat d'actuacions per tal com va considerar que no s'havia vulnerat cap dret fonamental, ni en la realització de la declaració ni en l'execució de la CRI 3600147/2014.

Sisè

El 19 d'abril del 2016, la representació processal del recurrent va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 24 de març del 2016 que desestimava l'incident de nul·litat d'actuacions.

Setè

Pel que fa als arguments continguts en l'aute, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia, que desestima l'incident de nul·litat d'actuacions.

Així, la batlle instructora va desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat pels motius següents:

- que com a testimoni, el Sr. Francesc Robert Ribes no estava legitimat per presentar un recurs contra l'execució d'una CRI en què no era part i que no se li havien de notificar les resolucions dictades en el marc del procés realitzat contra els Srs. Jordi Pujol Ferrusola i Mercè Gironès Riera;
- que l'article 18 del Conveni de les Nacions Unides contra la delinqüència transnacional organitzada permet que un jutge estranger pugui interrogar directament un testimoni per videoconferència en presència del jutge de l'Estat en el qual es desenvolupa físicament l'interrogatori;
- que els articles 15 a 18 de la Llei de cooperació internacional en matèria penal i els articles 66 a 73 del Codi de procediment penal reconeixen aquest procediment;
- i, que si bé el Sr. Francesc Robert Ribes al·lega un mal estar i la seva soledat en el moment de la declaració, l'enregistrament demostra que es va desenvolupar dins el respecte dels seus drets fonamentals, per tal com la batlle va procedir a l'examen previ de les peticions del jutge espanyol.

Vuitè

Pel que fa als arguments del recurrent que fonamenten el seu recurs contra la decisió que desestima l'incident de nul·litat d'actuacions.

El recurrent impugna la desestimació de la seva demanda pels motius següents:

- que no havia tingut coneixement de la decisió de justícia per la qual havia estat citat a declarar i que ignorava, per consegüent, que el secret de sumari, en el marc del qual havia declarat, podia ser aixecat ulteriorment;
- que se'l va interrogar en aplicació del Conveni de les Nacions Unides contra la delinqüència transnacional organitzada sense saber-ne les raons, ja que, com a conseqüència del motiu anterior, no havia tingut coneixement de la decisió que donava lloc a la CRI i no podia, doncs, saber si aquest Conveni era aplicable als fets imputats a les persones investigades;

-
- que va ser interrogat a la Batllia d'Andorra per un jutge espanyol en presència de la batlle quan era únicament la batlle qui tenia la potestat de fer-li preguntes;
 - que la filmació de la seva declaració es va fer de manera preestablerta sense una autorització expressa per part seva;
 - i, que el desenvolupament de l'interrogatori es va dur a terme en un ambient d'intimidació, ja que el recurrent es va trobar tot sol davant set persones i una càmera, cosa que és contrària al principi de bona fe processal.

Novè

Pel que fa als arguments del Ministeri Fiscal:

- En el seu informe el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per la manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions, d'acord amb allò que disposa l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional;
- considera que malgrat la naturalesa excepcional del recurs d'empara i la competència del Tribunal Constitucional, allò que pretén el recurrent és que el Tribunal Constitucional revisi la interpretació i l'aplicació del dret ordinari efectuades per la Secció d'Instrucció de la Batllia. Afegeix que la resolució impugnada està suficientment fonamentada en Dret i que les seves valoracions i argumentacions no es poden en absolut titllar d'arbitràries;
- que el procediment de col·laboració penal internacional portat a terme a instància de l'autoritat judicial espanyola comportava la declaració com a testimoni del recurrent, per consegüent, aquest no és part en el procés seguit a Espanya, ni en el marc de la sol·licitud de cooperació i està mancat de legitimació activa tant per l'exercici de l'incident de nul·litat d'actuacions, com pel del recurs d'empara. Així mateix, les normes de procediment i les garanties processalment reconegudes a un encausat no li són d'aplicació i, per tant, no es pot considerar que s'hagi vulnerat el seu dret a la defensa, perquè no s'ha produït cap acte d'investigació o de direcció de la instrucció envers la seva persona amb aquesta condició;
- i destaca que la sol·licitud de col·laboració jurídica internacional ha estat tramitada de conformitat amb els instruments internacionals d'aplicació i amb les disposicions de les normes nacionals de cooperació internacional i el Codi de procediment penal. La representació processal del recurrent pot tenir una opinió diferent en relació amb aquesta interpretació, però la interpretació d'aquesta norma i la seva aplicació corresponen, d'acord amb l'article 86 de la Constitució, als òrgans judicials. Des d'una òptica constitucional, aquesta interpretació no és ni arbitrària ni il·lògica, cosa que comporta la desestimació íntegra d'aquest recurs d'empara.

Fonaments Jurídics

Primer

El Tribunal Constitucional recorda que no és un tribunal d'apel·lació de les decisions de justícia i que el recurs d'empara no pot ser utilitzat per transformar aquest Tribunal en una tercera instància

judicial; que l'aplicació de la legislació correspon al jutge ordinari; que no correspon al Tribunal Constitucional controlar les decisions de justícia salvat que siguin manifestament arbitràries, irraonables o incoherents.

Segon

El Tribunal Constitucional constata que, si bé la batlle instructora nega la legitimitat d'un testimoni per presentar un recurs contra l'execució d'una CRI en què no és part, no obstant això, no declara inadmissible a tràmit l'incident de nul·litat d'actuacions, sinó que n'examina el fons.

Tercer

El Tribunal Constitucional considera que no es pot retreure res a la decisió de desestimació íntegra de l'incident de nul·litat d'actuacions interposat pel Sr. Francesc Robert Ribes.

Quart

El Tribunal Constitucional destaca que és pacífic que el recurrent va ser escoltat com a testimoni i no com a part en el procés i que si els testimonis disposen de drets aquests no són els mateixos que els de les parts en un procediment; que així doncs, la qualitat de testimoni i, en particular, el desenvolupament de les declaracions està establert als articles 66 a 73 del Codi de procediment penal, als articles 15 a 19 de la Llei de cooperació internacional en matèria penal i a l'article 18 del Conveni de les Nacions Unides contra la delinqüència transnacional organitzada; així mateix, que de les actuacions es desprèn que la declaració va ser duta a terme amb el respecte dels drets vinculats a la qualitat de testimoni i previstos per la llei i que cap dret fonamental ha estat vulnerat.

Cinquè

Per tots aquests motius, el Tribunal Constitucional declara la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara plantejat per la representació processal del Sr. Francesc Robert Ribes.

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2016-14-RE interposat per la representació processal del Sr. Francesc Robert Ribes contra l'aute del 24 de març del 2016, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia i al Ministeri

Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 6 de juliol del 2016.

Laurence Burgorgue-Larsen
Presidenta

Vicepresident

Isidre Molas Batllori

Dominique Rousseau
Magistrat

Magistrat

Juan A. Ortega Díaz-Ambrona